

KVALITETSDEKLARATION

Vattenbruk

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Vattenbruk

Produktkod

JO1201

Referenstid

2025

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sammanvändbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	11
D Uppgiftsskyldighet	11
E EU-reglering och internationell rapportering	11
F Historik	11
G Kontaktuppgifter	12

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken redovisar det svenska vattenbrukets struktur samt årliga produktion och produktionsvärde, i syfte att ge en löpande bild av vattenbrukets utbredning och utveckling.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Undersökningens resultat används av olika myndigheter i Sverige och EU för produktion av statistik, rapporter, marknadsbedömningar och utredningar samt för planeringsverksamhet.

Statistiken används även av branschorganisationer, företag och privatpersoner som underlag för marknadsbedömningar, kalkyler, utredningar, analyser och prognoser.

Statistiken är väl lämpad för såväl nationella som internationella jämförelser.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken redovisar antal företag, verksamheter och produktionsanläggningar samt produktion och produktionsvärde inom det svenska vattenbruket för samtliga år. För vissa år redovisar statistiken även omfattningen av olika odlingsinstallationer samt sysselsättning.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av samtliga produktionsanläggningar som bedriver vattenbruk i Sverige för försäljning eller för utsättning i andra företags produktionsanläggningar eller i naturvatten.

En *produktionsanläggning* är en geografiskt avskild anläggning som bedriver vattenbruk. Ett enskilt vattenbruksföretag kan ha flera produktionsanläggningar på olika ställen och en enskild produktionsanläggning kan ha flera produktionsinriktningar (till exempel produktion av regnbåge för konsumtion och kräftor för utplantering).

Med *vattenbruk* avser vi aktiv produktion av vattenorganismer, oavsett livsstadium, men inte fiske eller skörd av vilt växande vattenorganismer.

Med utgångspunkt från det svenska vattenbrukets produktion, redovisar vi vattenorganismerna i följande grova grupper:

- Fisk (regnbåge eller annan fisk).
- Blötdjur (för närvarande musslor och ostron i det svenska vattenbruket).
- Andra vattenorganismer (för närvarande alger, kräftor och sjöponng i det svenska vattenbruket).

Undersökningens *observationsobjekt* (alltså de objekt som vi hämtar in uppgifter från) utgörs huvudsakligen av vattenbruksföretag, men i vissa fall av enskilda produktionsanläggningar.

1.2.2 Variabler

Variablerna som redovisas är:

- Antal företag.
- Antal verksamheter.
- Antal anläggningar.
- Producerad mängd.
 - Redovisas i ton färskvikt för all produktion utom rom, yngel, larver, småfisk, stirr och smolt.
 - Redovisas i producerat antal för rom, yngel, larver, småfisk, stirr och smolt.
- Produktionsvärde i kronor.
- Installationsvolym i kubikmeter för kassar, dammar, bassänger och tråg samt recirkulerande system (RAS).
- Installationslängd i meter för rep och dylikt.
- Antal sysselsatta personer.
- Antal arbetade timmar.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs helt och hållet av skattningar av typen totaler.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Antal företag redovisas uppdelat på:

- Ändamål: produktion för konsumtion, produktion för utsättning, samt total produktion.
- Inriktning: regnbåge, annan fisk, fisk totalt, blötdjur, andra vattenorganismer, kategorin rom, yngel, larver, småfisk, stirr och smolt samt totalt antal.
- Produktionsmetod: kassar, dammar, bassänger och tråg, recirkulerande system (RAS), rep och dylikt samt all odling.

Antal verksamheter redovisas uppdelat på:

- Ändamål: produktion för konsumtion, produktion för utsättning, samt total produktion.
- Inriktning: regnbåge, annan fisk, fisk totalt, blötdjur, andra vattenorganismer, kategorin rom, yngel, larver, småfisk, stirr och smolt samt totalt antal.
- Produktionsmetod: kassar, dammar, bassänger och tråg, recirkulerande system (RAS), rep och dylikt samt all odling.

Antal anläggningar redovisas uppdelat på:

- Produktionsmetod: kassar, dammar, bassänger och tråg, recirkulerande system (RAS), rep och dylikt samt all odling.

Producerad mängd redovisas uppdelat på:

- Ändamål: produktion för konsumtion, produktion för utsättning, samt total produktion.

- Inriktning: regnbåge, annan fisk, fisk totalt, blötdjur, andra vattenorganismer, kategorin rom, yngel, larver, småfisk, stirr och smolt samt total produktion.
- Produktionsmetod: kassar, dammar, bassänger och tråg, recirkulerande system (RAS), rep och dylikt samt all odling.

Produktionsvärde redovisas uppdelat på:

- Ändamål: produktion för konsumtion, produktion för utsättning, samt total produktion.
- Inriktning: regnbåge, annan fisk, fisk totalt, blötdjur, andra vattenorganismer, kategorin rom, yngel, larver, småfisk, stirr och smolt samt total produktion.
- Produktionsmetod: kassar, dammar, bassänger och tråg, recirkulerande system (RAS), rep och dylikt samt all odling.

Installationsvolym redovisas uppdelat på:

- Installationstyp: kassar, dammar, bassänger och tråg, recirkulerande system (RAS) samt total volym.

Installationslängd redovisas uppdelat på:

- Installationstyp: rep och dylikt samt total längd.

Antal sysselsatta redovisas uppdelat på:

- Inriktning: fisk, blötdjur, andra organismer, kategorin rom, yngel, larver, småfisk, stirr och smolt, samt totalt antal.

Antal arbetade timmar redovisas uppdelat på:

- Inriktning: fisk, blötdjur, andra organismer, kategorin rom, yngel, larver, småfisk, stirr och smolt, samt totalt antal.

1.2.5 Referenstider

Statistiken redovisar vattenbrukets maximala utbredning och totala produktion under kalenderåret 2025.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken bygger i sin helhet på uppgifter inhämtade via en enkätundersökning riktad till samtliga kända svenska vattenbruk. Vi bedömer att resultatens tillförlitlighet är god, men tillförlitligheten går inte att kvantifiera.

De huvudsakliga felkällorna torde vara täckningsfel och mätfel, men vi bedömer att dessa fel inte bidrar med någon nämnvärd osäkerhet för resultaten.

Eftersom både populationen och metodiken var annorlunda i undersökningen för referensåret 2025 än i tidigare undersökningar bör man vara försiktig i jämförelser mot enskilda tidigare referensår, även om vi gjort vårt bästa för att justera statistiken för referensåren 2020–2024 för att matcha 2025 års population och omfattning.

Generellt gäller att den relativa tillförlitligheten minskar ju fler uppdelningar man gör och ju mindre grupper man tittar på. Således är uppgifter för hela vattenbruket relativt sett mer tillförlitliga än uppgifter för enskilda inriktningar, ändamål och metoder.

2.2 Osäkerhetskällor

Undersökningen berörs av täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. De huvudsakliga källorna till osäkerhet i undersökningen torde vara täckningsfel och mätfel.

2.2.1 Urval

Inget urval förekom. Undersökningen var en totalundersökning som omfattade samtliga företag i målpopulationen.

2.2.2 Ramtäckning

Undersökningen inkluderade ett visst mått av övertäckning, som bestod av de fall då enkäter skickades ut till företag som inte bedrev vattenbruk under 2025. Övertäckningen hade ingen påverkan på statistikens tillförlitlighet.

Undertäckning förekom i den mån vi inte fångat upp samtliga aktiva svenska vattenbruk i vår rampopulation, som bygger på information från:

- Tidigare genomförda undersökningar utförda av Statistiska centralbyrån och Sveriges lantbruksuniversitet.
- Jordbruksverkets CVR-register, där samtliga anläggningar med vattenlevande djur som lyder under EU:s djurhälsoförordning ska finnas registrerade.
- Statistiska centralbyråns företagsregister, där vi hämtat information om företag som angivit att man ägnat sig åt verksamhet med SNI-koderna 03.210 eller 03.220 (vattenbruk i salt- respektive sötvatten).
- Företag som fått tillstånd för algodling hos länsstyrelserna i Västra Götaland, Halland, Skåne, Östergötland och Gävleborg.
- Vattenbruk funna på webb, media och från andra källor.

Undertäckning bedöms tillsammans med mätfel vara de faktorer som bidrar mest till felskattningar i statistiken. Totalt sett bedöms dock täckningsfelet ha liten inverkan på statistikens tillförlitlighet, särskilt vad gäller produktion och produktionsvärde, då samtliga stora producenter inom det svenska vattenbruket med största sannolikhet ingår i rampopulationen.

2.2.3 Mätning

Mätfel består av inlämnade uppgifter som inte speglar verkliga förhållanden.

Vattenbruket är en komplex verksamhet där produktionen sker i många led och har många aspekter. Detta innebär att det kan vara svårt för företagen att hålla reda på våra definitioner och gränsdragningar när de ska svara på vår enkät. Likaså kan det vara svårt för dem att sammanställa uppgifter från hela deras verksamhet. Detta ökar risken för mätfel.

Vattenbrukets produktion är mycket ojämnt fördelad och en handfull företag står för en mycket stor andel av den totala produktionen, vilket innebär att statistiken är känslig för mätfel i dessa företag.

Under inhämtningen och bearbetningen av data gjordes kontinuerliga kontroller av insamlade värden, både gentemot tidigare inlämnade värden samt genomsnittliga och rimliga värden för respektive variabel.

Misstänkt felaktiga värden med stor påverkan på statistikens resultat kontrollerades hos uppgiftslämnaren. Kraftigt avvikande eller utelämnade värden imputerades med typiska värden för respektive variabel.

Mätfelet bedöms ha liten påverkan på statistikens övergripande tillförlitlighet.

2.2.4 Bortfall

Av de totalt 189 objekt som ingick i undersökningen fick vi svar från 184 stycken, vilket innebär ett övergripande svarsbortfall om 3 %. Inga av de totalt 5 objekt som inte svarat totalimputerades vilket även innebär ett slutligt objektsbortfall om 3 %. Av de inkomna svaren saknade 6 % enstaka uppgifter (partiellt bortfall). Dessa uppgifter imputerades baserat på typiska värden eller tidigare inlämnade uppgifter för respektive variabel.

Vi bedömer att ett eller möjligen två av de fem företag som inte svarade på undersökningen aktivt bedrev vattenbruk under 2025 och att deras eventuella produktion utgjorde mindre än en promille av den samlade produktionsmängden och produktionsvärdet. Dessa företag och deras eventuella produktion ingår dock *inte* i den redovisade statistiken.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan förekomma genom felaktig inmatning av data, felaktiga beräkningar och felaktiga imputeringar. Korrekturläsning av såväl data som beräkningar har skett löpande vid ett flertal tillfällen under dataanalysen, varför inmatnings- och beräkningsfel uppskattas vara små.

I de flesta fall utgör imputerade värden en försumbar andel av de redovisade totalerna. I enstaka fall där statistiken delas upp efter flera dimensioner samtidigt (till exempel produktionsvärde uppdelat efter inriktning *och* metod) kan imputerade uppgifter utgöra en relativt stor andel av det totala skattade värdet. I sådana fall kan bearbetningsfelet ha betydelse för statistikens träffsäkerhet (ifall imputeringarna skulle avvika påtagligt från sanna värden).

2.2.6 Modellantaganden

Undersökningen tillämpar en cut-off under vilken vattenbruken enbart behöver ange om man bedrivit vattenbruk under referensåret eller inte (man behöver alltså inte lämna uppgifter om vattenbrukets omfattning).

Vid beräkningen av produktionen för objekt under cut-offvärdena (små producenter) antar vi att den genomsnittliga produktionen under referensåret var jämförbar med den genomsnittliga produktionen under tidigare år. Cut-offvärdena var 10 ton för fisk eller 1 ton för övriga vattenorganismer. För produktion av rom, yngel, larver, småfisk, sturr eller smolt tillämpades ingen cut-off.

Vid imputering med senast kända värde utgår vi från att objektet har samma omfattning och prissättning på produktionen som tidigare år. Detta innebär att statistiken får en viss "tröghet" då en viss del av förändringarna från år till år inte fångas upp.

Vid imputering av partiellt bortfall har vi antagit att företag med likartad produktion har likartad avkastning. Eftersom antalet imputeringar av partiellt bortfall är få för stora företag har dessa imputeringar liten inverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Statistiken utgörs av slutliga skattningar av samtliga målstorheter. Någon preliminär statistik för vattenbruk publiceras inte.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken framställdes under en period av drygt sex månader i direkt anslutning till referensperioden. Arbetet inleddes i december 2025 och avslutades i juni 2026.

3.2 Frekvens

Statistiken om vattenbrukets produktion och produktionsvärde samt antal företag, verksamheter och anläggningar tas fram årligen. Statistik över installationernas omfattning samt sysselsättning tas fram med några års mellanrum (vi har ännu inte fastslagit något intervall).

3.3 Punktlighet

Publicering skedde den 25 juni 2026 i enlighet med publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken presenteras som öppna data i Jordbruksverkets statistikdatabas, och redovisas även i en webbrapport, med namnet *Vattenbruk 2025* och produktnummer JO1201. Vissa uppgifter återges även i publikationen *Jordbruksstatistisk sammanställning*. Allt material finns fritt tillgängligt på Jordbruksverkets webbplats.

Uppgifterna delges också EU:s statistikmyndighet Eurostat i omarbetad form. Eurostat publicerar i sin tur dessa uppgifter i en databas som är fritt tillgänglig på Eurostats webbplats.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För tillgång till ytterligare statistik och bearbetningar görs förfrågningar till Jordbruksverkets statistikenhet (kontaktuppgifter finns nedan).

4.3 Presentation

Resultaten presenteras i form av tabeller och kommenterande text.

4.4 Dokumentation

Denna kvalitetsdeklaration samt dokumentet *Statistikens framställning* utgör undersökningens officiella dokumentation. Ytterligare dokumentation finns bilagt källmaterialet och kan i viss mån lämnas ut på förfrågan.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Statistiken beskriver vattenbrukets generella omfattning väl för samtliga år, men flera faktorer gör att träffsäkerheten varierar något från år till år, vilket gör att jämförelser mellan enskilda år ska göras med försiktighet.

De huvudsakliga orsakerna till detta är att:

- Det svenska vattenbruket är en liten bransch med få företag. Det innebär att frånfall eller fel i ett fåtal företags uppgifter kan få stora konsekvenser för statistiken i sin helhet.
- Undersökningens täckning varierar över tid, vilket innebär att alla vattenbruk inte har räknats med i alla undersökningar. Detta påverkar framför allt uppgifterna om antal företag, verksamheter och anläggningar eftersom de företag som fallit ifrån nästan alltid har varit små producenter.
- Undersökningens bortfall varierar över tid. Bortfallet kompenseras till stor del av imputeringar, vilket innebär att statistiken under vissa år har varit mer känslig för bearbetningsfel (att vi har imputerat fel värden).

Eftersom både populationen och metodiken var annorlunda i undersökningen för referensåret 2025 än i tidigare undersökningar bör man vara försiktig i jämförelser mot enskilda tidigare referensår, även om vi gjort vårt bästa för att justera statistiken för referensåren 2020–2024 för att matcha 2025 års population och omfattning.

Den reviderade statistiken för 2020–2024 skiljer sig något från tidigare publicerade uppgifter, vilket framför allt beror på att undersökningens omfattning vidgats. Tablå A här nedanför redovisar skillnader mellan tidigare publicerade uppgifter och reviderade uppgifter som nu publiceras i statistikdatabasen för ett urval viktiga variabler.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupper är god.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Statistiken kan utan problem användas tillsammans med annan svensk och europeisk officiell statistik. Man bör dock vara uppmärksam på att målpopulationer samt definitioner av olika målstorheter och variabler kan variera i olika undersökningar.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Statistiken redovisas avrundad till hundratal ton eller miljontals styck för produktion samt till miljontals kronor för produktionsvärde. Jämförelser i rapporten *Vattenbruk 2025* beräknas dock på oavrundade värden.

	2020	2021	2022	2023	2024
Antal företag					
Reviderad statistik	92	94	89	91	89
Tidigare publicerad statistik	98	105	91	89	84
Skillnad (reviderad/tidigare)	-6%	-10%	-2%	2%	6%
Antal anläggningar					
Reviderad statistik	176	180	176	196	208
Tidigare publicerad statistik	154	150	140	157	147
Skillnad (reviderad/tidigare)	14%	20%	26%	25%	41%
Produktion för konsumtion (ton)					
Reviderad statistik	12 116	15 370	11 966	11 626	10 972
Tidigare publicerad statistik	12 161	15 341	11 887	11 419	9 972
Skillnad (reviderad/tidigare)	0%	0%	1%	2%	10%
Produktion för utsättning (ton)					
Reviderad statistik	883	912	727	808	822
Tidigare publicerad statistik	828	866	856	1 189	663
Skillnad (reviderad/tidigare)	7%	5%	-15%	-32%	24%
Produktion av rom, yngel etc. (miljoner st)					
Reviderad statistik	27,0	26,2	20,8	21,1	20,1
Tidigare publicerad statistik	18,8	14,5	15,3	12,6	10,6
Skillnad (reviderad/tidigare)	44%	81%	36%	67%	90%

Tablå A. Skillnader mellan tidigare publicerad statistik och reviderad statistik för åren 2020–2024 som nu redovisas i Jordbruksverkets statistikdatabas.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

Kopior av samtliga Jordbruksverkets statistiska rapporter med tillhörande kvalitetsdokument levereras till Kungliga biblioteket för bevarande.

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål.

Jordbruksverket bedömer att de enkätuppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Företag som bedrivit vattenbruk under 2025 omfattades av uppgiftsskyldighet enligt lagen om officiell statistik (SFS 2001:99), förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2020:35.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken används som underlag för årlig rapportering till EU:s statistikmyndighet Eurostat enligt Europaparlamentets och rådets förordningar 223/2009, 762/2008, 2017/1004, 2021/1167 samt 2021/1168.

EU-regleringarna styr undersökningens variabeldefinitioner samt tidsramen för genomförande.

F Historik

I Sverige har fiskodling förekommit i hundratals år (till exempel odling av karp och ruda i dammar). Under 1900-talets utbyggnad av vattenkraften började man även odla lax och havsöring för att kompensera för bortfallet av naturlig föryngring i de utbyggda vattendragen. Samtidigt ökade odling och utsättning för att förstärka eller introducera bestånd, både för naturvård och fiske. Sedan 1980-talet sker även intensivodling för konsumtion av framför allt fisk, men även blötdjur, kräftor och sedermera också alger och andra vattenorganismer.

Statistik om det svenska vattenbrukets struktur och produktion har tagits fram sedan 1983. Sedan år 2000 har statistiken omfattat uppgifter om produktionsvärde och sedan 2009 har den även inkluderat uppgifter om sysselsättning. Mellan 2020 och 2024 har statistiken även redovisat vissa företagsekonomiska uppgifter. Med början 2020 föreskrev Jordbruksverket att inlämningen av uppgifter var obligatorisk för vattenbruk, vilket ökade svarsfrekvensen och statistikens träffsäkerhet markant.

Från och med referensår 2025 redovisar statistiken årliga uppgifter om antal företag, verksamheter och anläggningar samt produktion och produktionsvärde. Uppgifter om odlingsinstallationer och sysselsättning kommer att redovisas med några års mellanrum, medan företagsekonomiska uppgifter inte kommer att publiceras alls. Orsaken till att vi minskat statistikens omfång är huvudsakligen att vi vill minska kostnaden och uppgiftslämnarbördan, men i viss mån även kvalitetsproblem.

G Kontaktuppgifter

Uppgiftstyp	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Statens Jordbruksverk
Kontaktperson	Jörgen Persson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 59 43